

Projectplan – Gewone dwergvleermuis

Tarweweg 2 te Nijmegen

In opdracht van: HaskoningDHV

24 november 2023

Colofon

© 2023 Laneco / Gemeente Ede

Tekst en samenstelling: [REDACTED]

Tweede lezer: [REDACTED]

Projectleiding: [REDACTED]

Projectnummer: 115.22.01

In opdracht van: Royal HaskoningDHV

Wijze van citeren: [REDACTED] (2023). *Projectplan – Gewone dwergvleermuis Tarweweg 2 te Nijmegen*. Ede: Laneco.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hierboven aangegeven opdrachtgever en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	PROJECTGEGEVENS	4
2	ECOLOGISCHE INVENTARISATIE	6
2.1	QUICK SCAN FLORA EN FAUNA	6
2.2	NADER ECOLOGISCH ONDERZOEK	6
3	UITWERKING VOORWAARDEN ONTHEFFING	12
3.1	A: ER ZIJN GEEN ALTERNATIEVEN	13
3.2	B: BELANG VAN DE INGREEP	13
3.3	C: HET DUURZAAM VOORTBESTAAN VAN DE POPULATIE IS NIET IN HET GEDING	14
4	MAATREGELEN	17

Separate bijlagen:

Bijlage A:	Rapportage quick scan flora en fauna
Bijlage B:	Rapportage ecologisch veldonderzoek
Bijlage C:	Raadsvoorstel-Locatiekeuze toekomstige brandweerkazerne Ede
Bijlage D:	Machtigingsformulier

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In het plangebied aan de Tarweweg 2 te Nijmegen (gemeente Nijmegen, provincie Gelderland; voor een kaart zie afbeelding 1) is de politie voornemens een nieuw aan te leggen districts bureau te realiseren. Voorafgaand aan de realisatie van de nieuwbouw wordt de huidige bebouwing in het plangebied, het voormalig GGZ-gebouw, gesloopt.

Uit een door HaskoningDHV uitgevoerde quick scan flora en fauna¹ is geconcludeerd dat de bebouwing in het plangebied een potentiële functie heeft voor vleermuizen. In 2022 is daarom in het plangebied door ECOquickscan nader ecologisch onderzoek² naar vleermuizen uitgevoerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat in de bebouwing in het plangebied zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) aanwezig zijn.

De sloop van het voormalige GGZ-gebouw zal daarom negatieve effecten op deze wettelijk beschermde soort hebben. Daarom is voor dit project een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig voor gewone dwergvleermuis. Dit document is een project- en activiteitenplan in het kader van de Wet natuurbescherming voor ruimtelijke ingrepen dat is opgesteld ter begeleiding van de ontheffingsaanvraag. Het plan is opgesteld door Laneco, lid van het Netwerk Groene Bureaus.

1.2 PROJECTGEGEVENS

1. Wat is de naam van het project?

Tarweweg 2 te Nijmegen.

2. Wie is de aanvrager/ontheffingshouder?

Politie

3. Wat is het doel van het project?

Het realiseren van een nieuw districts bureau voor de politie.

4. Werkzaamheden

De werkzaamheden betreffen het slopen van de huidige bebouwing in het plangebied, het voormalige GGZ-gebouw om ruimte te maken voor nieuwbouw

5. Wat is de planning van het project?

De start van de sloopwerkzaamheden staat gepland vanaf medio april, begin mei 2024 en zal 2 à 3 maanden duren.

¹ [REDACTED], Quickscan herontwikkeling Tarweweg Nijmegen. HaskoningDHV Nederland B.V., Eindhoven, 2022.

² [REDACTED], Nader onderzoek flora en fauna Tarweweg 2 te Nijmegen. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2022.

6. Wat is de locatie en omschrijving van het project?

Het plangebied (zie afbeelding 1) is gelegen binnen de bebouwde kom van Nijmegen (provincie Gelderland). In de directe omgeving wordt het plangebied omgeven door parken en groenstroken, bedrijventerreinen, klinieken en een ziekenhuis.

Afbeelding 1: ligging en begrenzing van het plangebied

Het plangebied bestaat uit het voormalige GGZ-gebouw, de omliggende parkeerplaatsen en groenstroken.

Men voornemens om de bestaande bebouwing te slopen zodat op dit terrein een nieuw districts bureau gerealiseerd kan worden.

7. Duur ontheffing

De ontheffing wordt aangevraagd voor de duur van 5 jaar, met ingang van het moment van toewijzing.

2 ECOLOGISCHE INVENTARISATIE

2.1 QUICK SCAN FLORA EN FAUNA

Uit een door HaskoningDHV uitgevoerde quick scan flora en fauna¹ is geconcludeerd dat, met betrekking tot vleermuizen, de aanwezigheid van de volgende soort-functie-combinaties niet kan worden uitgesloten:

1. zomer-, kraam- paar- en (massa)winterverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis;
2. zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaats voor de laatvlieger;
3. paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis;
4. zomer- en kraamverblijfplaats voor meervleermuis. De aanwezigheid van paar- en winterverblijfplaatsen is uitgesloten;
5. zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis. Winter- en paarverblijfplaatsen worden niet verwacht.

2.2 NADER ECOLOGISCH ONDERZOEK

In 2021 en 2022 heeft ECOquickscan nader ecologisch onderzoek³ naar bovengenoemde soort-functie combinaties uitgevoerd. De onderzoeksmethodiek en -resultaten van het nader ecologisch onderzoek naar vleermuizen zijn in de volgende paragrafen toegelicht.

2.2.1 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform het protocol voor het inventariseren van vleermuizen (afgekort "Vleermuisprotocol") dat is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ, in overleg met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. In het Vleermuisprotocol 2021 worden verschillende onderzoeksperioden onderscheiden naar de verschillende functies (zie bijlage 3) dat een gebied kan hebben voor vleermuizen. Binnen het plangebied is onderzoek uitgevoerd naar kraam-, zomer-, paar-, en winterverblijfplaatsen. Het onderzoek is, op basis van de quick scan flora en fauna, met name gericht op gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis (exclusief paarverblijfplaatsen, zie quick scan flora en fauna) en gewone grootoorvleermuis. Het onderzoek naar kraam-, zomer-, paar-, en winterverblijfplaatsen geeft ook inzicht in andere mogelijk belangrijke functies van het plangebied voor vleermuizen.

Het onderzoek naar vleermuizen vindt plaats met behulp van een batdetector (een apparaat dat ultrasone vleermuisgeluiden omzet in voor het menselijk oor hoorbare geluiden). Met meerdere personen (uitgerust met een Peterson D240x) is op 9 september en 30 september 2021 en 16 mei, 6 juni, 10 juni, 8 juli, 30 augustus en 9 september 2022 onderzoek gedaan naar kraam-, zomer-, paar-, en winterverblijfplaatsen. Het onderzoek heeft zowel rond zonsopgang (ochtendonderzoek) als rond zonsondergang (avondonderzoek) plaatsgevonden. 's Ochtends wordt

³ [REDACTED], Nader onderzoek flora en fauna Tarweweg 2 te Nijmegen. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2022.

voornamelijk gekeken naar zwermgedrag nabij de verblijfplaats. In de avond wordt gekeken naar uitvliegers en tijdens het paarzeizoen wordt geluisterd naar roepende mannetjes vanuit of in de nabijheid van de verblijfplaats. Tijdens de avondrondes, met name op 30 augustus en 9 september 2022, is middernacht ook gekeken naar zwermgedrag als indicatie voor het voorkomen van een (massa)winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Weersomstandigheden

Onderzoek naar vleermuizen is sterk gebonden aan weersomstandigheden, als het bijvoorbeeld hard waait of de temperatuur te laag is verlaten vleermuizen hun verblijfplaats niet. In tabel 1 staan de weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek. De veldbezoeken zijn allen uitgevoerd tijdens optimale weersomstandigheden, ruim binnen de vereisten van het Vleermuisprotocol 2021.

Onderzoeksrondes

Tabel 1: Onderzoeksrondes vleermuizen.

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/onder (uur)	Windkracht (Bft)	Temperatuur (°C)	Onderzoeksomstandigheden
<i>Paarseizoen (paar- en winterverblijfplaatsen) 2021:</i>					
09-09-2021	22:36-00:38	20:05	0-1	20	Optimaal
30-09-2021	20:25-22:33	19:16	3-4	13	Optimaal
<i>Kraamseizoen (kraam-, zomerverblijfplaatsen) 2022:</i>					
16-05-2022	21:19-23:59	21:25	1-2	13-18	Optimaal
06-06-2022	02:11-05:23	05:20	1-2	11	Optimaal
10-06-2022	21:43-00:27	21:54	1-2	19-20	Optimaal
08-07-2022	02:16-05:30	05:28	1-2	12	Optimaal
<i>Paarseizoen (paar- en massawinterverblijfplaatsen) 2022:</i>					
30-08-2022	23:48-02:06	20:28	2-3	20	Optimaal
09-09-2022	23:49-02:11	20:06	2-3	16	Optimaal

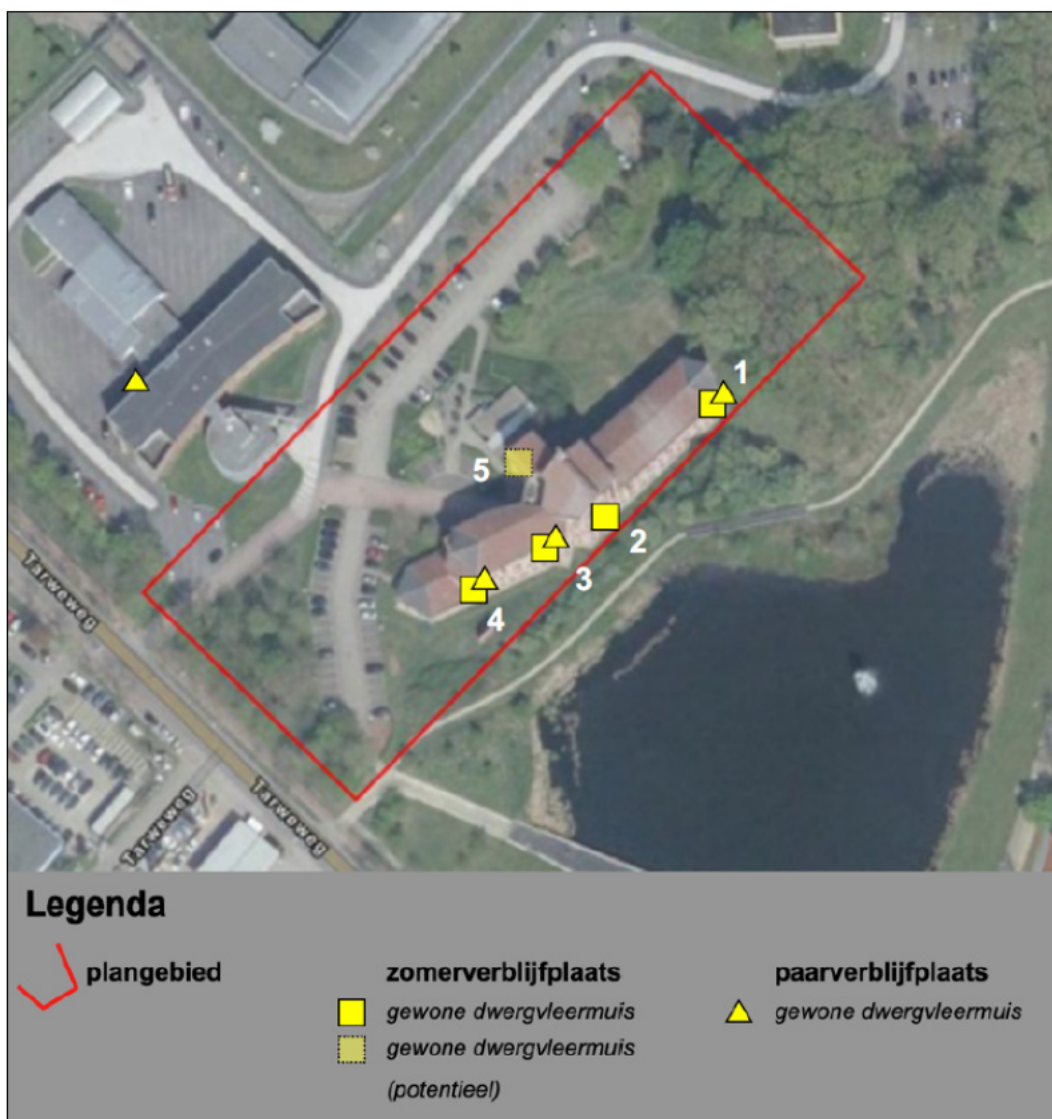
2.2.2 Onderzoeksresultaten en effecten

Het nader onderzoek naar vleermuizen bestaat uit twee delen. Op de onderzoeksmomenten in mei, juni en juli 2022 is het voorkomen van kraam- en zomerverblijfplaatsen onderzocht. Dit onderzoek heeft ook inzicht gegeven in het voorkomen vliegroutes en het foerageergedrag van vleermuizen. De onderzoeksmomenten in augustus en september 2021 en 2022 hebben inzicht gegeven in het voorkomen van paar- en (massa)winterverblijfplaatsen.

Op afbeelding 3 zijn de waarnemingen van alle onderzoeksmomenten bijeengebracht. De kaart geeft op het gebied van het foerageergedrag vooral weer welke elementen (regelmatig) gebruikt worden. Het is geen weergave van de activiteit van vleermuizen gedurende de onderzoeksrondes. Het aantal vleermuizen dat gebruik maakt van het gebied is hieronder tekstueel uitgelegd.

Foerageergedrag

Tijdens het onderzoek zijn vier vleermuissoorten waargenomen, namelijk gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Afbeelding 3: Waarnemingen van vleermuizen binnen en in de directe omgeving van het plangebied

De gewone dwergvleermuis is tijdens alle rondes waargenomen met minimaal 2 dieren tot maximaal 8 dieren op 10 juni en 8 juli 2022 (overige rondes 2 tot 5 dieren). De vleermuizen foerageren voornamelijk aan de donkere zuidoostzijde, langs de bosrand en boven het groen en de plas.

De overige soorten zijn slechts af en toe waargenomen met 1 tot maximaal 2 dieren. Ruige dwergvleermuis en laatvlieger zijn ook in het plangebied waargenomen; de watervleermuis is op drie momenten alleen boven de plas waargenomen.

Vaste vliegroutes

Binnen en direct aansluitend aan het plangebied zijn geen vliegroutes waargenomen.

Kraamverblijfplaatsen

Binnen en direct aansluitend aan het plangebied zijn geen kraamverblijfplaatsen aangetroffen.

Afbeelding 4: De verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in het plangebied; de nummers corresponderen met de nummers in afbeelding 3

In het plangebied zijn vier zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis waargenomen (zie afbeelding 3). In het plangebied zijn twee situaties waar verblijven zijn waargenomen; bij raamkozijnen en bij de dakrand. In beide situaties zal het metselwerk niet overal goed aansluiten op de rechte lijnen van kozijnen/dakranden. In alle gevallen betreft het telkens één solitair verblijvend dier met uitzondering van verblijfplaats 3; daar zijn op 16 mei 2022 3 – 4 dieren uitvliegend waargenomen.

Daarnaast is op 10 juni 2022 op één locatie (verblijfplaats 5) een aantikkende gewone dwergvleermuis waargenomen; deze locatie is als potentiële verblijfplaats opgenomen in afbeelding 3. De locatie waar het dier aantikte kwam overeen met andere vastgestelde verblijfplaatsen. Gezien deze overeenkomst kan het verkennend gedrag zijn van een vleermuis, maar ook een indicatie van een verblijfplaats.

Paarverblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn in augustus en september 2021 en 2022 zijn in het plangebied drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (zie afbeelding 5). Aangezien de gewone dwergvleermuis baltst in vlucht, kon de exacte locatie van de paarverblijfplaats niet worden vastgesteld. Op basis van bouwkenmerken en de locaties van de zomerverblijfplaatsen wordt verwacht dat de dieren gebruik maken van dezelfde locatie als de zomerverblijfplaatsen.

Naast de paarverblijfplaatsen in het plangebied is buiten het plangebied ook een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in het gebouw ten noordwesten van het plangebied.

Winterverblijfplaatsen

Tijdens het najaarsonderzoek zijn geen zwermactiviteiten waargenomen, waardoor er geen aanwijzingen zijn dat grote groepen vleermuizen overwinteren in de bebouwing in het plangebied. Ook buiten het plangebied zijn geen zwermactiviteiten waargenomen.

Kleine winterverblijfplaatsen van soorten die in gebouwen overwinteren, zoals de gewone dwergvleermuis, zijn niet tot nauwelijks te onderzoeken. De aanwezigheid van zomer- en paarverblijfplaatsen is voor de gewone dwergvleermuis vaak een indicatie dat een gebouw jaarrond gebruikt wordt en ook geschikt is als winterverblijfplaats voor een kleine groep of solitair overwinterde gewone dwergvleermuizen. Aangezien vleermuizen waarschijnlijk gebruik kunnen maken van vorstvrije ruimtes in het gebouw (spouw/dakoverstek) zijn kleine winterverblijfplaatsen niet uit te sluiten.

Conclusie

Tijdens het nader onderzoek zijn in het plangebied de volgende verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld:

- 3 zomer-/paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 potentiële zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Er zijn geen (grote) winterverblijfplaatsen vastgesteld. De paarverblijfplaatsen zijn mogelijk wel geschikt voor overwintering van één of enkele vleermuizen.

Ook buiten het plangebied is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld.

Alle voorstaande verblijfplaatsen van vleermuizen zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming.

Consequenties

In het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Deze vaste rust- en verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen zijn, bij de sloop van het gebouw, niet uit te sluiten.

Bij de sloop van het gebouw gaan deze verblijfplaatsen verloren. Voor het verstoren, beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. De ontheffing wordt aangevraagd voor de aantasting van vijf zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, waarvan drie ook als paarverblijfplaats in gebruik zijn.

3 UITWERKING VOORWAARDEN ONTHEFFING

Door de geplande ingrepen worden drie combinatie zomer-paarverblijfplaatsen, één zomerverblijfplaats en één potentiële zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetast. Deze aantasting leidt tot een overtreding van de bepalingen uit de Wet natuurbescherming:

Tabel 2: Verbodsbepaling en belang.

Soort	Verbod		Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5, lid 4	Beschadigen, vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren	Artikel 3.8, lid 5 onder b van de Wnb ¹

¹ Artikel 3.8, lid 3 onder b van de Wnb: *in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.*

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van gewone dwergvleermuis, er wordt zorgvuldig gewerkt en er worden maatregelen getroffen om verwonden en/of doden van dieren te voorkomen (zie hoofdstuk 4).

Ontheffing voor gewone dwergvleermuis wordt aangevraagd:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Ontheffingen van de Wet natuurbescherming voor soorten van artikel 3.5 (Bijlage IV van de Habitatrichtlijn) worden verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

- A. Er zijn geen alternatieven (er bestaat geen andere bevredigende oplossing);
- B. Er is sprake van een wettelijk belang. Dit betekent dat de ingreep nodig is:
 - 1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4. voor onderzoek en onderwijs, re-populatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of;
 - 5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

- C. Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding (er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan).

3.1 A: ER ZIJN GEEN ALTERNATIEVEN

3.1.1 Planologisch

Voor het project is gekozen voor een aanpassing van de bestaande locatie. Door de sloop van het bestaande gebouw komt ruimte vrij voor nieuwbouw. Alternatieve inrichting door het behouden van de huidige bebouwing is overwogen. Het bestaande gebouw heeft een eigentijds karakter en is eind 20e eeuw ontworpen op basis van programma van eisen van de vorige gebruiker, initiatiefnemer, een GGZ-instelling. Nu Politie voornemens is hier een nieuw Teambureau voor het Basisteam Nijmegen Noord te realiseren is er een Programma van Eisen voor opgesteld dat op een groot aantal punten te zeer afwijkt van het bestaande gebouw, met als gevolg dat het bestaande gebouw geheel gesloopt dient te worden om uiteindelijk plaats te maken voor het nieuwe teambureau. Ook zouden er door de slechte staat van de huidige bebouwing oplopende onderhoudskosten en zowel technische als sociale onveiligheid ontstaan.

Er is ook gekeken naar de mogelijkheden van alternatieve locaties binnen Nijmegen. Politie Nijmegen heeft op basis van haar Huisvestingsplan vastgesteld dat deze locatie, samen met een andere nieuwe locatie, betere dekking in geval van calamiteiten heeft. De vastgestelde aanrijtijden bij een 112 melding kunnen op den duur in de huidige situatie niet meer gegarandeerd worden. Dit kan ten koste gaan van mensenlevens. Door de noodzakelijkheid van een goede dekking, zijn alternatieve locaties niet haalbaar, waardoor het project locatie-specifiek is.

3.1.2 Ecologisch

De werkzaamheden worden uitgevoerd in de ecologisch minst kwetsbare periode van gewone dwergvleermuis. Ook worden voor gewone dwergvleermuis mitigerende maatregelen getroffen door het aanbieden van tijdelijke en permanente rust- en verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen worden voor aanvang van de werkzaamheden gecreëerd en zijn beschikbaar bij aanvang van de werkzaamheden, waarbij de gewenningsperiode in acht wordt genomen. Er worden daarmee gedurende de werkzaamheden en in de toekomstige situatie ruim voldoende alternatieve verblijfsmogelijkheden gerealiseerd. Hierdoor zijn er geen redelijke alternatieven met minder ecologische impact.

In hoofdstuk 4 wordt hier verder op ingegaan.

3.2 B: BELANG VAN DE INGREEP

Ontheffing voor gewone dwergvleermuis wordt aangevraagd:

-
- Artikel 3.8, lid 5, onderdeel b, derde lid: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

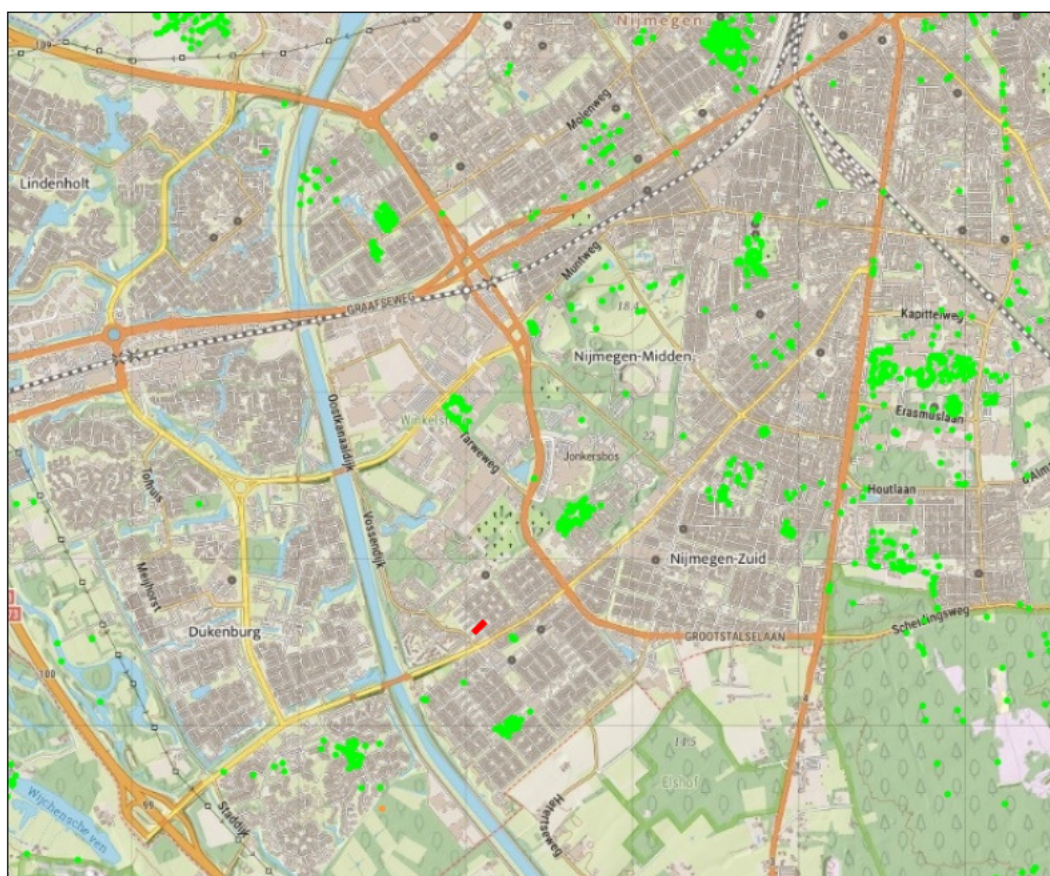
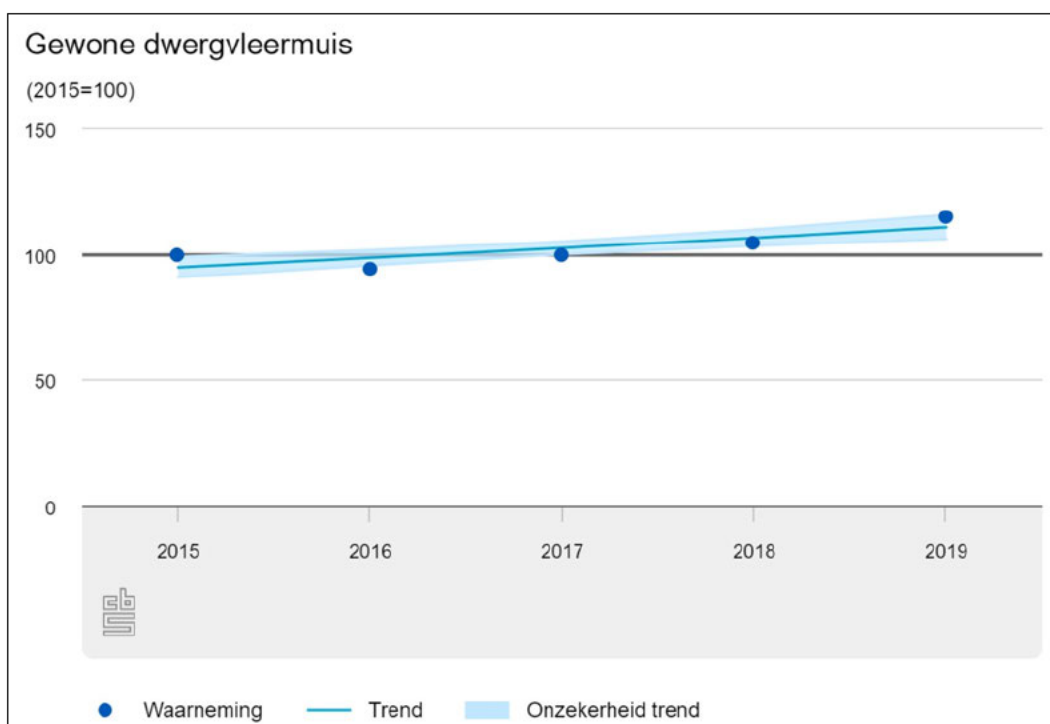
De realisatie van een nieuw teambureau aan de Tarweweg, verbetert de dekking in het geval van calamiteiten en garandeert de vastgestelde aanrijtijden van 112 meldingen. De ingreep is daarom in het belang van de openbare veiligheid en volksgezondheid.

3.3 C: HET DUURZAAM VOORTBESTAAN VAN DE POPULATIE IS NIET IN HET GEDING

De gewone dwergvleermuis is de meest zichtbare en meest algemeen voorkomende vleermuissoort, die vrijwel overal in Nederland kan worden aangetroffen^{4,5}. Ook neemt de trend van (de populatie van) gewone dwergvleermuis, gebaseerd op het Netwerk

⁴ BIJ12 (2017). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0*. Utrecht, Nederland.

⁵ NDFF (2023). *Uitvoerportaal. Kaart*, 2013 t/m 2023. Geraadpleegd in oktober 2023 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

Afbeelding 6 boven: trend gewone dwergvleermuis volgens de NEM-tellingen tussen de jaren 2015 en 2019 (bron: CBS, Zoogdiervereeniging, 2020) Onder: waarnemingen van gewone dwergvleermuis (groene stippen) in de ruime omgeving van het plangebied (rood) uit de afgelopen 10 jaar (bron: NDFF, 2023)

Ecologische Monitoring (NEM) sinds 2015 toe (zie afbeelding 6 boven)⁶. De soort is in de omgeving van het plangebied in Nijmegen en in de direct omliggende stedelijke en

natuurlijke gebieden in ruime mate aanwezig: in de directe omgeving van het plangebied zijn uit de laatste 10 jaar meer dan 2000 waarnemingen van de gewone dwergvleermuis gedaan (zie afbeelding 6 onder). De nationale verspreiding van deze soort - het plangebied ligt centraal in het verspreidingsgebied van deze soort - is daarom gelijkend met de lokale en regionale verspreiding⁵.

Daarnaast is deze soort qua verblijfplaatsen ook de minst kritische in Nederland voorkomende vleermuissoort; deze bevinden zich voornamelijk in bebouwing. Door bovengenoemde verspreiding blijkt dat in de omgeving van het plangebied meerdere clusters van waarnemingen liggen. Rondom het plangebied en in Nijmegen heeft deze soort, vanwege de verweving van bebouwing en natuur, een groot aanbod aan verblijfplaatsen en leefgebied.

Ook worden voor de start van de werkzaamheden, rekening houdend met de gewenningsperiode van vleermuizen, tijdelijke voorzieningen voor dwergvleermuizen aangeboden die qua van functie en kwaliteit zoveel mogelijk overeenkomen met de huidige verblijfplaatsen. Ook in de nieuwbouw zullen voorzieningen worden geïntegreerd. Er zullen dus zowel tijdens de werkzaamheden als na oplevering, alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Rekening houdend met alle bovenstaande punten kan de gewone dwergvleermuis aanwezig blijven in de directe omgeving van het plangebied en komt het duurzaam voortbestaan van de lokale en landelijke populatie niet in gevaar.

⁵ CBS & Zoogdiervereniging (2023). *Vervijfvoudiging vleermuizen sinds 1986*. Geraadpleegd juni 2023 van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/53/vervijfvoudiging-vleermuizen-sinds-1986#:~:text=Sinds%202015%20worden%20de%20gewone,hets%20aantal%20actieve%2C%20jagende%20dieren>

4 MAATREGELEN

In deze paragraaf worden de mitigerende maatregelen uitgewerkt. Er worden maatregelen voorgeschreven om effecten te minimaliseren. Als aan de maatregelen en voorwaarden wordt voldaan, zijn vanuit de Wet natuurbescherming geen belemmeringen voor deze ingreep. Er moet overigens altijd worden voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot de zorgplicht en het broedseizoen.

Algemeen

- Alle genoemde maatregelen worden onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd.
- Het kappen van bomen, het verwijderen van struweel en het slopen van panden dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (globaal 15 maart t/m 15 juli), of er moet middels gericht onderzoek door een ecooloog zijn geconcludeerd dat er geen broedende vogels aanwezig zijn (broedvogelcontrole).
- De voorwaarden zoals uitgewerkt in de ontheffing worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerende op de bouw- of projectlocatie worden hiervan op de hoogte gesteld.

Specifiek voor gewone dwergvleermuis

- Tijdelijke maatregelen worden in de omgeving opgehangen. Het betreft 10 paalkasten en 10 kasten aan de gevels van omliggende gebouwen.
- De tijdelijke maatregelen dienen in een straal van 100 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats te worden geplaatst. Indien dit niet mogelijk is kan, mits onderbouwd, de grens worden opgeschoven naar 200 meter.
- Locaties van de tijdelijke maatregelen worden nader bepaald in overleg met de betrokken ecooloog.
- In de bebouwing worden minimaal permanente voorzieningen aangebracht in de vorm van het in metselen/inbouwen van 20 permanente vleermuiskasten.
- Als alternatief op inbouwkasten kunnen ook spouwgaten worden aangebracht in de spouwmuur. Deze spouwgaten dienen 1,5 – 2 cm groot te zijn en toegang te bieden tot een open spouw met minimaal een oppervlakte van 50x80 cm. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door een breedte van circa 2,5 cm vrij te laten van isolatie.
- De permanente voorzieningen worden aangebracht op een locatie die gelijk of beter van kwaliteit is aan de oorspronkelijke situatie wat betreft situering (in zuid/zuidoost/zuidwest georiënteerde muren), hoogte (minimaal 3 meter, bij voorkeur hoger), nabij een relatief donkere groene aanvliegroute/bomenrij, vrije vliegruimte en zijn lichtvrij en vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.
- De locatiekeuze en plaatsing van de voorzieningen geschiedt met goedkeuring van een deskundig ecooloog.
- Het ongeschikt maken van de bebouwing voor vleermuizen wordt uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, namelijk de actieve periode. Hierbij worden de werkzaamheden uitgevoerd in de paarperiode (15 augustus – 1 oktober) en, mits de temperaturen het toestaan, in de periode van 15 maart – 15 april, zodat de kraamperiode wordt vermeden.

-
- Minimaal 5 dagen voorafgaand aan de (sloop)werkzaamheden worden de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt (na minimaal 3 dagen met een avondtemperatuur van meer dan 10 °C en onder ecologisch toezicht).
 - Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door het afsluiten van alle openingen en het aanbrengen van exclusion flaps door een deskundige partij. Hiermee wordt aan aanwezige vleermuizen de kans geboden een ander heenkomen te zoeken. Door gebruik te maken van exclusion flaps kunnen dieren het pand wel veilig verlaten, maar hierna niet meer terugkeren.
 - Na het ongeschikt maken en voorafgaand aan de (sloop)werkzaamheden wordt door een ecooloog gecontroleerd of er geen vleermuizen aanwezig zijn door middel van een controle in de avond. Indien dat wel het geval is, worden aanvullende maatregelen genomen en wordt een nieuwe controle uitgevoerd. Nacontrole gebeurt alleen bij een minimale avondtemperatuur van 10 °C.
 - Verlichting tijdens werkzaamheden in de periode februari-december wordt beperkt en in geen geval direct op gebouwen en groene elementen. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie naar de omgeving.
 - Ook in de nieuwe situatie dient het gebruik van verlichting te worden beperkt. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie en een maximale hoogte van 2 meter. De verlichting wordt in geen geval op lijnvormige en opgaande groene elementen gericht.